

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 21 juni 2021

Dossiernr. : K23093

Documentnr. : 2021-058750

Verzonden : 25 juni 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 13 april 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

De aanvraag is ingediend door Eco Quicksan, 't Grieth 10, 6924 BJ te Loo (Gelderland), in opdracht van Woonzorg Nederland, Prof. E.M. Meijerstraat 3, 1183 AV te Amstelveen.

De aanvraag heeft betrekking op het Woon-Zorgcomplex De Hoorn aan de Nachtegaalstraat 2 te Marum voor de voorgenomen nieuwbouw van dit woon-zorgcomplex.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.8, lid 1 en 5, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de locatie Woon-Zorgcomplex De Hoorn aan de Nachtegaalstraat 2 te Marum, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overweging bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2023;

- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 13 april 2021 en de aanvullingen per mail d.d. 26 en 27 mei en 11 juni 2021, inclusief *Ruiter, N.C., de (2021), Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Marum te Hoorn. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2021.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van gebouwbewonende soorten.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals winterslaap) te voorkomen. De genoemde periode kan zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.

Voorafgaand ongeschikt maken

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van de soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

11. Voordat de sloopwerkzaamheden starten, dient het te slopen gebouw in oktober 2021 ongeschikt gemaakt te worden door openingen waar vleermuizen gebruik van maken, dicht te zetten. Het te slopen gebouw (alle potentiële verblijfplaatsen) dient ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen buiten de kwetsbare periodes van vleermuizen en voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Voorafgaand aan het dichtzetten dient, onder andere door middel van een endoscoop, gecontroleerd te worden of vleermuizen aanwezig zijn. Indien aanwezigheid van vleermuizen kan worden uitgesloten, dienen ruimtes permanent dicht te worden gezet met verwijderbare materialen. Bij sporen of aanwezigheid van een vleermuis (of vleermuizen) dient een 'exclusion flap' aangebracht te worden, zodat de vleermuizen het gebouw/de ruimte wel kunnen verlaten, maar niet meer kunnen terugkeren. Waar geen sporen of vleermuizen zijn aangetroffen en waar binnen korte afstand reeds een 'exclusion flap' is aangebracht kan een opening met bijvoorbeeld ook spouwborstel worden dichtgezet.
12. Na het ongeschikt maken dient door de ecologisch deskundige het ongeschikt maken visueel te worden geïnspecteerd. Vervolgens dient met een batdetector nog eenmaal onderzocht te worden of er nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn (uitvliegers). De ecologische controle dient vanwege de grootte en onoverzichtelijkheid van het plangebied met meerdere personen uitgevoerd te worden. De sloopwerkzaamheden mogen na deze controle starten, zodra de deskundige ecooloog/ecologen het plangebied vrijgegeven hebben.

Tijdelijke voorzieningen:

13. Sinds 1 september 2020 dienen 32 tijdelijke platte kasten (type VMT1) opgehangen te zijn. Deze zijn aan de bebouwing in het plangebied opgehangen volgens bijlage 3 van het Ecologisch Werkplan versie 13 april 2021. De kasten, hun ophanglocatie en de gewenningsperiode dienen te voldoen aan de eisen uit het BIJ12-Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.
14. Na afronding van de bouw van het nieuwe woonzorgcomplex, mogen de tijdelijke kasten weer verwijderd worden (na vrijgave door de ecologisch deskundige). Voorafgaand aan het verwijderen wordt derhalve eerst een inspectie uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige of de kasten in gebruik zijn. Indien de kasten niet in gebruik zijn door beschermde soorten, kunnen de kasten worden verwijderd.

Permanente voorzieningen:

15. Er dienen 32 'Bat Block'-inbouwkasten aangebracht te zijn in de nieuwbouw. De kasten kunnen zichtbaar of onzichtbaar worden verwerkt in de gevels, zolang de aanhechtingsmogelijkheid maar altijd zichtbaar en bruikbaar is voor vleermuizen.
16. De 32 kleine inbouwkasten dienen zo veel als mogelijk verdeeld te worden over alle vier de windrichtingen, zoals weergegeven in bijlage 3 van het Ecologisch Werkplan, binnen één meter vanaf de dakrand. Bij de plaatsing dienen verder de eisen uit het BIJ12-Kennisdocument Gewone dwergvleermuis gevolgd te zijn.
17. Er dient een vleermuizentil geplaatst te worden naar voorbeeld van <https://unitura.nl/product/vmpt1-vleermuistil/>. De vleermuizentil dient te bestaan uit een meerlaagse kast (dus ook geschikt voor kraamverblijfplaatsen) op een hardhouten paal die op een permanente en duurzame manier wordt geplaatst. De vleermuizentil moet geplaatst worden tussen het gebouw en de groenstrook op het zuidwestelijke deel van het terrein (zie bijgevoegd document). De vleermuizentil dient op het open terrein geplaatst te worden afgeschermd van de straatverlichting. Ook zal bij de plaatsing van de vleermuizentil rekening moeten worden gehouden met de verlichting rondom het nieuwe gebouw.
18. Het groen in de directe omgeving van het te slopen gebouw dient zo ingericht te worden dat het aantrekkelijk is voor gebouwbewonende soorten die er foerageren en/of schuilen (zoals vleermuizen en huismus).

Overige voorschriften

19. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
20. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten

het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

21. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
22. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. Ook kan contact opgenomen worden met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de provincie Groningen, [Secretariaat LGW@provinciegroningen.nl](mailto:Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl).
23. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden. Dit kan per mail aan het Loket of via het online-aanvraagformulier.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, soortbescherming.
Activiteitenplan:	<i>Ruiter, N.C., de (2021), Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Marum te Hoorn. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 202.</i>
Achterliggende documenten:	<p>Bijlage 5 "Nader onderzoek": <i>Gunnink, J.H., Nader onderzoek flora en fauna De Hoorn te Marum. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2020.</i></p> <p>Bijlage 6 "Ecologisch Werkplan De Hoorn te Marum", kenmerk 20065 (versie van 13 april 2021).</p> <p>Ecologisch Werkprotocol (versie van 18 december 2017): <i>Riemer, D.A., Ecologisch werkprotocol, Renovatie, verduurzaming en planmatig onderhoud Woonzorg Nederland. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2017.</i></p>
Activiteit:	<p>Voor het woon-zorgcomplex De Hoorn te Marum is nieuwbouw gerealiseerd. Hiervoor is reeds op 5 oktober 2020 ontheffing verleend met kenmerk K23093, documentnummer 2020-089437. Vooral met betrekking tot verstoring van vleermuizen aan de zuidzijde van de oudbouw.</p> <p>Nu is de sloop van het oude woon-zorgcomplex (dat toen geen onderdeel van dat besluit vormde) aan de beurt. De activiteit betreft dus het slopen van het pand aan de Nachtegaalstraat 2 te Marum en daarmee het wegnemen van verblijfplaatsen van vleermuizen.</p>
Reden voor deze aanvraag:	Als gevolg van de voorgenomen sloop van woon-zorgcomplex De Hoorn aan de Nachtegaalstraat 2 te Marum worden vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast. Omdat bij de sloop van het pand verblijfplaatsen van vleermuizen verloren zullen gaan, is voor de sloop van het huidige woon-zorgcomplex een ontheffing nodig.
Plangebied:	<p>Woon-zorgcomplex De Hoorn, aan de Nachtegaalstraat 2 te Marum.</p> <p>Woonzorgcomplex De Hoorn is een kruisvormig pand dat gebouwd is in 1967 en bestaat uit drie woonlagen. Er zijn open stootvoegen aanwezig op de meest zuidelijke gevel en daarnaast zijn er open ventilatiegroeven op meerdere plekken rondom het gebouw aanwezig. Beide type spouwventilatie zitten op verschillende hoogtes. Ook is er hier en daar missend voegwerk gezien. Rondom het gebouw is een houten beplating onder de dakrand aangebracht die niet volledig aansluit op de gevel. Het gebouw heeft een plat dak. Er is een intern gelegen trappenhuis met liftopbouw aanwezig, dat hoger is dan de rest van het gebouw. Hierin lijken geen open stootvoegen of missend voegwerk te zitten</p>
Coördinaten:	53°08'41.1"N 6°15'45.9"E.

- Werkzaamheden:
- Binnen het plangebied is sloop beoogd. Hierbij wordt eerst het nieuwe gebouw gerealiseerd, voordat het oude gebouw wordt gesloopt. De nieuwe situatie is weergegeven in bijlage 1 bij het Ecologisch werkplan, versie 13 april 2021.
- Nadat het nieuwe woonzorgcomplex gereed is en de bewoners zijn verhuisd, wordt het oude woonzorgcomplex gesloopt.
- Planning:
- start nieuwbouwwerkzaamheden: 1^e kwartaal 2021;
 - oplevering nieuwbouw: 1^e kwartaal 2022.
 - Start uitvoering sloop bestaande gebouw: 2^e kwartaal 2022.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);	

Dit besluit ziet niet toe op hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden (stikstof). Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit het geval is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen te worden. De activiteit heeft geen betrekking op het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 26 mei 2021 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 26 en 27 mei en 11 juni 2021 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op de website www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;

- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Onderstaande beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in bijlage 5 bij het activiteitenplan.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger binnen het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied de volgende vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld:

- 1 zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van Ruige dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van Laatvlieger;
- zomer- en paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis
- 1 zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger welke ook als paarverblijfplaats wordt gebruikt door Ruige dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis welke ook als paarverblijfplaats wordt gebruikt door Ruige dwergvleermuis.

In totaal zijn 8 zomerverblijfplaatsen, waarvan 3 ook als paarverblijfplaats worden gebruikt, aangetroffen. De paarverblijfplaatsen zijn tijdens milde winters mogelijk ook geschikt voor overwintering van één of enkele vleermuizen. Echter tijdens strenge vorst zijn deze verblijfplaatsen waarschijnlijk ongeschikt voor overwintering. Er zijn geen andere functies of verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebouw waargenomen.

Zomerverblijfplaatsen:

Alle verblijfplaatsen bevinden zich achter de houten beplating onder de dakrand, waardoor wordt verwacht dat de verblijfplaatsen niet in de spouw zitten. Aan de oostzijde van de zuidelijke vleugel zijn twee verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis en één van Ruige dwergvleermuis vastgesteld. Aan de zuidzijde van de zuidelijke vleugel is een derde verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Verder zijn bij de westzijde van de zuidelijke vleugel vier zomerverblijfplaatsen aangetroffen. Eén hiervan wordt gebruikt door Laatvlieger en twee door Gewone dwergvleermuis. De vierde zomerverblijfplaats betreft een gedeelde zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

Paarverblijfplaatsen:

In het plangebied zijn drie paarverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen van de Ruige dwergvleermuis waargenomen. Alle paarverblijfplaatsen komen overeen met de waargenomen locaties van zomerverblijfplaatsen.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden de hierboven genoemde essentiële functies (zomer-, paar- en (bij milde winters) winterverblijfplaatsen) binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger verstoord en weggenomen. De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaatsen binnen het plangebied en op individuen van deze soorten.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (opzettelijk verstoren van individuen en wegnemen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan en (vooral) in het Ecologisch Werkplan versie 13 april 2021, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- voorafgaand aan de werkzaamheden verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- tijdelijke voorzieningen realiseren;
- permanente voorzieningen realiseren;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden verblijfplaatsen ongeschikt maken:
Voordat de sloopwerkzaamheden starten die negatieve effecten hebben op de aangetroffen verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soorten, wordt het gebouw ongeschikt gemaakt, zoals omschreven in paragraaf 3.3.2 het Ecologisch Werkprotocol.

Het te slopen gebouw (alle potentiële verblijfplaatsen) wordt door een speciaal bedrijf ongeschikt gemaakt voor vleermuizen buiten de kwetsbare periodes van de vleermuizen en voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Voorafgaand aan het dichtzetten wordt, onder andere door middel van een endoscoop, gecontroleerd of vleermuizen aanwezig zijn. Indien aanwezigheid van vleermuizen kan worden uitgesloten zullen ruimtes permanent dicht worden gezet met verwijderbare materialen. Bij sporen of aanwezigheid van een vleermuis (of vleermuizen) wordt een 'exclusion flap' aangebracht. Via een 'exclusion flap' kunnen vleermuizen het gebouw/de ruimte wel verlaten, maar niet meer terugkeren. Op basis van bouwkenmerken wordt bepaald hoeveel uitvliegopeningen noodzakelijk zijn: waar geen sporen of vleermuizen zijn aangetroffen en waar binnen korte afstand reeds een 'exclusion flap' is aangebracht kan een opening met bijvoorbeeld ook spouwborstel worden dichtgezet.

Na het ongeschikt maken volgt de ecologische vrijgave, dat houdt in dat na het ongeschikt maken van een gebouw en voor de start van de werkzaamheden door een ter zake deskundige het ongeschikt maken visueel wordt geïnspecteerd en vervolgens met een batdetector eenmalig wordt onderzocht of er nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn (uitvliegers). De ecologische controle wordt vanwege de grootte en onoverzichtelijkheid van het plangebied met meerdere personen uitgevoerd.

- Tijdelijke voorzieningen:
Om effecten tijdens de sloopwerkzaamheden te voorkomen zijn per 1 september 2020 tijdelijke kasten opgehangen. Deze tijdelijke kasten bieden de in het plangebied aangetroffen beschermde soorten een alternatief tijdens de verduurzamingswerkzaamheden.

In totaal zijn 32 platte kasten (type VMT1) opgehangen. Deze zijn aan het te slopen pand in het plangebied opgehangen (bijlage 3 van het Ecologisch Werkplan). De kasten, hun ophanglocatie en de gewenningsperiode voldoen aan de eisen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. De tijdelijke voorzieningen wordt pas verwijderd bij de sloop van de huidige bebouwing, oftewel na afronding van de bouw van het nieuwe woonzorgcomplex.

De opgehangen kasten mogen nadat de definitieve mitigatie gereed is gekomen worden verwijderd. Voorafgaand aan het verwijderen wordt eerst een inspectie uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige of de kasten in gebruik zijn. Indien de kasten niet in gebruik zijn door beschermde soorten, kunnen de kasten worden verwijderd.

- Permanente voorzieningen:
In deel IV van het Ecologisch werkprotocol is beschreven welke mogelijkheden er zijn om definitieve mitigatie gerealiseerd kan worden. Op basis van het Ecologisch werkprotocol is voor het plangebied een Ecologisch werkplan opgesteld waarin nader is gespecificeerd hoe de definitieve mitigerende maatregelen zijn voorzien.

Aangezien de huidige verblijfplaatsen verloren gaan bij de sloop en nieuwbouw van het woonzorgcomplex worden definitieve voorzieningen voor vleermuizen gerealiseerd in de nieuwe bebouwing. De definitieve mitigatie voor zomer- en paarverblijfplaatsen bestaat uit 32

inbouwkasten (mitigerende factor 1:4) die voldoen aan de voorwaarden van een zomer- en paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis. Aangezien de nieuwe bebouwing wordt voorzien van gladde gevelbeplating, is het vanwege het gebrek aan aanhechtingsmogelijkheden niet mogelijk om de spouw geschikt te maken. Er is daarom gekozen voor het inbouwen van een inbouwsteen met een speciale aanhechtingsmogelijkheid, namelijk de 'Bat Block'. De kasten kunnen zichtbaar of onzichtbaar worden verwerkt in de gevels, zolang de aanhechtingsmogelijkheid altijd zichtbaar en bruikbaar is voor vleermuizen.

De 32 kleine inbouwkasten worden zo veel als mogelijk verdeeld over alle vier de windrichtingen. Met de afgelopen tropische zomers kan de temperatuur in kleine kasten vrij hoog oplopen. Om vleermuizen tijdens deze hete dagen de keus te geven worden er ook enkele kasten op de noordelijke en oostelijke geveldelen opgehangen. De locaties van de kasten ten opzichte van de gevels zijn weergegeven in bijlage 3 van het Ecologisch Werkplan.

Aangezien de permanente mitigerende maatregelen zijn gerealiseerd voor de start van de sloopwerkzaamheden wordt daarmee voldaan aan de benodigde gewenningsperiode voor vleermuizen. Voor het plaatsen van de permanente mitigerende voorzieningen gelden dezelfde voorwaarden als voor de tijdelijke mitigatie.

Verder worden er binnen de invloedssfeer van de tijdens de nieuwbouw beschikbare verblijfplaatsen van vleermuizen (minimaal 3 meter) geen bouwmaterialen geplaatst en wordt voorkomen dat de werkzaamheden tijdens de donkere uren potentiële invliegopeningen van de verblijfplaatsen versperren. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat de huidige bebouwing niet of nauwelijks extra verlicht wordt tijdens de donkere uren en de bouw van het nieuwe woonzorgcomplex.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden zal voor de zorgplicht in acht genomen moeten worden. De volgende maatregelen worden getroffen om te garanderen dat schade en verstoring van individuen van welke soort dan ook voorkomen wordt:

- voortijdig maaien van vegetatie rondom het plangebied zodat dieren weg kunnen trekken;
- het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
- de werkzaamheden starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

In het kader van de zorgplicht mogen, zonder voorafgaande controle van een ecooloog, gedurende het broedseizoen de aanwezige groenstructuren, zoals vegetatie en houtopstand in het plangebied, niet worden verwijderd.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis is vrij algemeen en binnen het plangebied komt de soort algemeen voor. Dit geldt in mindere mate ook voor Ruige dwergvleermuis. Laatvlieger is wat zeldzamer. Binnen het plangebied zijn, met name van Gewone dwergvleermuis, redelijke aantallen verblijfplaatsen aangetroffen, maar buiten het plangebied is ook activiteit van vleermuizen waargenomen. Tijdens het ecologisch onderzoek zijn ook foeragerende vleermuizen in het plangebied waargenomen die afkomstig waren van buiten het plangebied. De woningen en gebouwen in de omgeving zijn net als het gebouw in het plangebied geschikt voor vleermuizen en er zijn op voorhand al 32 tijdelijke kasten opgehangen. Er zijn dan ook voldoende mogelijkheden in de omgeving aanwezig. De aangetroffen verblijfplaatsen komen slechts tijdelijk te vervallen en zullen te zijner tijd definitief worden vervangen.

Gewone dwergvleermuis:

De Gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland. De Gewone dwergvleermuis is een echte cultuurvolger en is dan ook veel in de bebouwde omgeving te vinden. De verblijfplaatsen bevinden zich in de regel in of om gebouwen. Zo vindt baren en zogen vooral in gebouwen plaats, het paren in weer andere gebouwen en ook de winter wordt in gebouwen doorgebracht. In elk van deze perioden

worden verschillende eisen aan een verblijfplaats gesteld. In de verschillende perioden en in de loop van de seizoenen gebruiken ze een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden.

De Gewone dwergvleermuis is een sociale vleermuis. Ze leven in kolonies van sociaal samenhangende genetisch verwante groepen vrouwtjes. Kwetsbare perioden, zoals tijdens de winterrust, worden vaak in grote groepen doorgebracht. De mannetjes verblijven buiten de paartijd alleen of in kleine groepjes.

Gewone dwergvleermuizen kunnen in allerlei gebouwen en bouwwerken voorkomen. Ze hebben een netwerk aan gebouwen waarin ze huizen. Vooral in gebieden met bebouwing nabij een 'groene omgeving' zoals parken, loofbossen, houtwallen en beschutte waterpartijen komen ze veel voor. Hij is dus afhankelijk van meerdere, met elkaar samenhangende onderdelen van het landschap (BIJ12, 2017a).

De Gewone dwergvleermuis is in Nederland thans niet bedreigd. Op lokaal niveau zijn verstoring en het verdwijnen van verblijfplaatsen door sloop, renovatie en isolatie van spouwmuren de grootste bedreigingen. Bij nieuwbouw is het van belang spouwmuren en andere ruimten toegankelijk te houden of speciaal verblijfplaatsen in te bouwen (Broekhuizen, 2016).

Ruige dwergvleermuis:

De Ruige dwergvleermuis komt verspreid voor in grote delen van het Europese vasteland. De grootse dichtheden worden gevonden in Nederland en in een smalle strook van Noord-Duitsland tot in de Baltische staten. Er worden steeds meer kolonies gevonden in Midden-Europa (Broekhuizen, 2016). Uit ringonderzoek is gebleken dat Ruige dwergvleermuizen een sterke seizoenstrek kennen en daarbij grote afstanden afleggen. Vanaf augustus/september trekken vooral de dieren uit Middenen Oost-Europa in zuidwestelijke richting om onder andere in Nederland te overwinteren. Ze leggen daarbij afstanden tot 2.000 km af! Tijdens de trek in het najaar vormen de vrouwtjes paargroepjes van 2 tot 10 dieren in de verblijfplaatsen van territoriale mannetjes die zij op hun route passeren. Mannetjes hebben in het najaar een verblijfplaats die ze fel verdedigen tegen andere mannetjes. Vanuit hun verblijfplaats laten ze dan 's avonds en 's nachts een werfroep horen waarmee ze vrouwtjes naar hun verblijfplaats lokken. In het voorjaar trekken de vrouwtjes weer terug naar Midden- en Oost-Europa om daar kraamkolonies te vormen en de jongen groot te brengen (www.vleermuis.net).

Laatvlieger:

De Laatvlieger is een van de grootste vleermuizen van Nederland. De Laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. De Laatvlieger komt in Nederland vrij algemeen voor. Zomer- en winterverblijfplaatsen bevinden zich in nauwe ruimtes in gebouwen, zoals onder dakpannen, in ventilatieschachten of dilatatievoegen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. In vogel- en vleermuiskasten worden Laatvliegers zelden aangetroffen. Solitaire mannetjes worden soms achter vensterluiken gevonden.

In de paartijd (september-oktober) worden vergelijkbare verblijven gebruikt. Er worden dan ook kleine groepjes Laatvliegers op plaatsen gevonden waar ze in de zomer niet zaten. Kraamverblijven bevinden zich in ruimten waar het gemiddeld 22 graden Celsius of warmer is. Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Vaak worden meerdere locaties in een gebouw gebruikt, of meerdere verblijven binnen een paar honderd meter afstand.

Vrouwtjes zijn vaak plaatsgetrouw aan hun kraamverblijf. De (kraam)groepen bestaan meestal uit enkele tientallen en zelden uit meer dan 150 dieren. Soms wordt één huis jaar na jaar als zomer- en winterverblijf gebruikt. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 km (zelden meer) rondom de kolonie. Vliegroutes volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar Laatvliegers vliegen bij gunstige weersomstandigheden ook wel grote afstanden door open gebied.

In de winter zoeken Laatvliegers nauwe en relatief droge plaatsen op zoals spouwmuren, spleten en scheuren in zolders, oude kelders en soms ook kieren dicht bij de ingang van grotten. Omdat ze vaak diep weggekropen zijn is de kans dat ze op dergelijke plekken ontdekt worden relatief klein. Over de winterslaapstrategie is weinig bekend. Ze zijn van november tot

maart/april vrijwel uit ons blikveld verdwenen. De Laatvlieger geldt als een standvleermuis, die zich verplaatst over enkele kilometers, tot hooguit 45 km (www.vleermuis.net; Broekhuizen, 2016).

Door de uitvoering van de genoemde maatregelen en de reeds gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger is zeker dat deze activiteit op deze wijze niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde vleermuissoorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populaties in stand kunnen blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger gewaarborgd blijft.

3.1.2 Alternatievenafweging

In hoofdstuk 3 van het activiteitenplan is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. Dit kwam ook al aan de orde bij de ontheffing voor realisatie van de nieuwbouw aan de zuidzijde van het te slopen pand. De alternatievenafweging die nagenoeg onveranderd is gebleven, is toen al voldoende beoordeeld tijdens de aanvraag voor de ontheffing van de verbodsbepalingen die aan de orde waren bij de realisatie van de nieuwbouw. De alternatievenafweging hoeft daardoor niet opnieuw beoordeeld hoeft te worden.

3.1.3 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In paragraaf 2.2 van het ecologisch werkprotocol (*Riemer, D.A., Ecologisch werkprotocol, Renovatie, verduurzaming en planmatig onderhoud Woonzorg Nederland. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2017.*) is het belang voldoende aangetoond. De belangenafweging kwam ook al aan de orde bij de ontheffing voor realisatie van de nieuwbouw aan de zuidzijde van het te slopen pand. De belangenafweging die nagenoeg onveranderd is gebleven, is toen al voldoende beoordeeld tijdens de aanvraag voor de ontheffing van de verbodsbepalingen die aan de orde waren bij de realisatie van de nieuwbouw aan de zuidzijde van het te slopen pand. Het betreft hier dezelfde belangenafweging, waardoor deze, met uitzondering van de voorgestelde groene plus, niet opnieuw beoordeeld hoeft te worden.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvullende informatie van 11 juni 2021, is het volgende beschreven dat leidt tot een 'groene plus':

De Groene plus binnen het project Marum is tweeledig. Als eerste worden ter mitigatie van zomer- en paarverblijfplaatsen meerlaagse kasten (geen enkellaagse kasten die standaard ter mitigatie voor zomer- en paarverblijfplaatsen zijn) ingebouwd die geschikt zijn voor vleermuizen die in spleten of holtes verblijven. De Bat Block bevat een plat deel en een wat holler deel, wat hem geschikt maakt voor meerdere soorten vleermuizen en grotere verblijfplaatsen, zoals grote zomer- of kraamverblijfplaatsen (<https://www.veldshop.nl/nl/bat->

block-vleermuiskast.html). De huidige bebouwing was niet geschikt als kraamlocatie, omdat ruimtes achter houten beplating te ondiep en een te instabiel klimaat hebben voor kraamverblijfplaatsen. Het aanbrengen van de meerlaagse kasten Bat Block betreft dus voornamelijk een kwalitatieve groene plus, geen kwantitatieve.

Als tweede heeft Woonzorg Nederland besloten de huismustil te veranderen naar een vleermuizenkast (<https://unitura.nl/product/vmpt1-vleermuizenkast/>). De vleermuizenkast zal bestaan uit een meerlaagse kast (dus ook geschikt voor kraamverblijfplaatsen) op een hardhouten paal die op een permanente en duurzame manier wordt geplaatst. De vleermuizenkast wordt geplaatst tussen het gebouw en de groenstrook op het zuidwestelijke deel van het terrein (zie bijgevoegd document). De vleermuizenkast wordt op het open terrein geplaatst en wordt door de dichte begroeiing op de rand van het terrein afgeschermd van de straatverlichting. Ook zal bij de plaatsing van de vleermuizenkast rekening worden gehouden met de verlichting rondom het nieuwe gebouw. De exacte locatie binnen deze zone is nog niet bekend, omdat de definitieve inrichting van het terrein nog in ontwikkeling is. Een locatie buiten deze zone is niet mogelijk, omdat de definitieve terreininrichting met bijbehorende verlichting en armaturen nog niet bekend is.

De nieuwbouw bestaat uit prefab kunststof gevels, waarbij het gewicht van de kasten problemen in de constructie kan zorgen: de kasten zijn relatief zwaar ten opzichte van de prefab kunststof gevels en de bijbehorende constructie. Het inbouwen van meer kasten dan de 32 die volgens de reguliere 1:4 mitigatie bepaald zijn, is daarom niet mogelijk vanwege constructieveiligheid. Daarnaast zijn de prefab gevels van glad materiaal (kunststof) dat geen aanhechtingsmogelijkheden voor vleermuizen bevat. Niet iedere inbouwkast kan daarom werkbaar worden ingebouwd. Ook de gevel kan niet gemakkelijk geschikt worden gemaakt voor vleermuizen, omdat de gevels te glad zijn en de spouw en dakranden dus moeilijk geschikt kunnen worden gemaakt en er twijfels zijn over de bufferende werking van een kunststof gevel. Daarom is naar een inbouwkast voor vleermuizen gezocht die werkt en tegelijkertijd een groene plus met zich meebrengt. De inbouwkast waarvoor is gekozen, is dus de "Bat Block". Daarnaast is deze meerlaagse kast door het verschil in de ruimtes potentieel ook geschikt voor vleermuissoorten die graag vrijer hangen, zoals een Gewone grootvleermuis (de standaard platte kasten zijn dit niet). Daarbij zorgt de ingebouwde landingsbaan ervoor dat vleermuizen niet afhankelijk zijn van de aanhechtingsmogelijkheden aan de gevel en dat vleermuizen dus altijd de kasten in gebruik kunnen nemen.

Op deze manier wordt bewust gekozen om de staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger niet alleen te borgen maar ook te versterken. Het aanbrengen van extra mogelijkheden naast de voorgestelde 32 kasten is in het gebouw immers niet mogelijk.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.5, lid 2 en 4 ¹
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	toegekend
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	toegekend
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K23093
Documentnummer KIWI	2021-058750
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2020-000449

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
<p>Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden De Hoorn te Marum (K23093)'</p>